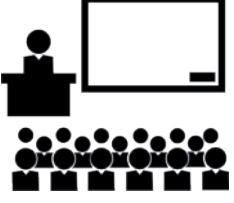

DÜRÜSTLÜK

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Dürüstlük Mesleği
2. Etkinlik-Emanete Riayet Etmek
3. Etkinlik-Vicdanen Sorumluyum
4. Etkinlik-Bana Güvenebilirsiniz
5. Etkinlik-Sözleri Tutmak Zorlaşınca

6. Etkinlik-Kelebek Etkisi
7. Etkinlik-İş Ahlakı
8. Etkinlik-Söz ve Ötesi
9. Etkinlik-Söz Vermek
10. Etkinlik-Güvenilir Satıcı
11. Etkinlik-Dürüstlük Abidesi Mehmet Akif

Okul İçi Etkinlikler

12. Etkinlik-Yitik Taşı

Okul Dışı Etkinlikler

13. Etkinlik-Dürüst Paylaşım Tutarlı Yaşam

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

Etkinliğin Amacı	Dürüstlüğün bireye kazandırdıklarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin insan ilişkilerinde dürüst olmanın önemini kavramasına ve hayatına aktararak dürüst bir yaşam sürmesine katkı sağlamak için hazırlanmıştır. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Etkinliğe başlamadan önce "dürüstlük" kavramı üzerinde öğrencilere beyin fırtınası yaptırılır. Öğrencilerden alınan yanıtlardan sonra içerikte verilenler aracılığıyla günlük hayatta dürüst olmanın kişiye neler kazandırdığı ve kişinin kendini nasıl hissettirdiği üzerinde durulur. Kontrol listesini öğrencilerin doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Dürüstlük konusu üzerinde öğrencilerinizi düşünmeye yönlendirmek için "Dürüst olmak sence..." ifadesi ile beyin fırtınası yaptırınız.
2. Öğrencilerden dürüst olmanın günlük hayatta bireye neler kazandırdığını, dürüst olmamanın neler kaybettiğini sınıfça tartışmalarını isteyiniz.

Birey	Dürüst Olursa	Dürüst Olmazsa
Ailede		
İşte		
Arkadaşlıkta		
Toplumda		

3. "Tevfik Fikret'in dizelerinden yola çıkarak insanlar doğruluktan ayrılmadıklarında neler hissederler?" sorusu üzerine öğrencilerinizin düşüncelerini "Doğruluktan Ayrılmazsan" başlığı çerçevesinde arkadaşlarıyla paylaşmalarını sağlayınız.

Görsel 1

Tevfik Fikret Der ki

"Güzel düşün, iyi hisset, yanılma, aldanma
Ne varsa doğrudadır, doğruluk şaşar sanma"

(Nayır, 1995)

Doğruluktan ayrılmazsan

4. Mehmet Akif Ersoy'un "Ağlarım Ağlatamam" şiirinden alınan dörtlüğü okuyunuz. Altı çizili kelimelerin doğruluk kavramı bağlamında düşündüklerini öğrencilerinizin sözlü olarak cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 2

Mehmet Akif Der ki

"Hayır, hayalile yoktur benim alışverişim,
İnan ki her ne demişsem görüp de söylemişim.
Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek:
Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek."

https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_baslangic?P4=19906&P5=H&page1=47&page2=47

DÜRÜSTLÜK MESLEĞİ

1

Sınıf İçi Etkinlik

5. Mehmet Akif'in dörtlüğünden ve görseldeki nesnelere hareketle öğrencilerinizin grup olarak "Dürüstlük Mesleği" konulu örnek bir olay/durum oluşturmalarını ve sınıfta paylaşımlarını sağlayınız.

Görsel 3

- a) Dürüstlük mesleği olsaydı sizce nasıl olurdu? Özelliklerini ve tasarladığınız bu mesleğe uygun bir örnek olay ya da durumu arkadaşlarınızla paylaşınız.

DÜRÜSTLÜK MESLEĞİ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüst olmanın günlük hayattaki ilişkilerde olduğunu fark ettim.		
Söz ve davranışlarımda dürüstlükten ve doğruluktan yana olurum.		
Arkadaşlarımı her zaman dürüst olmaları konusunda teşvik ederim.		
Sözleriyle davranışları arasında tutarlılık sergileyen kişilere değer veririm.		
Zorluklar karşısında doğru olanı söylemekten vazgeçmem.		

Etkinliğin Amacı	Emanete sahip çıkmanın önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin örnek durumlar üzerinden kendilerine emanet edilenlere sahip çıkma, zorluklar karşısında doğru olanı söylemekten kaçınmama ve davranışlarının vicdani sorumluluğunu alma konusunda farkındalık kazanmaları için hazırlanmıştır. Öğrenciler gruplara ayrılarak verilen durumlar gruplarla paylaşılır. Sınıfta fikirlerin rahatlıkla ifade edildiği bir tartışma ortamı oluşturulur. Gruplar verilen durumlar hakkında değerlendirmede bulunur ve sorular hakkında görüşlerini ifade eder. Durumlar bağlamında emanete riayet etmenin önemi üzerinde durulur. Öğrencilerden kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Öğrencileri üç gruba ayırınız. Aşağıda verilen durumları gruplarla paylaşınız. Gruplara durumlarla ilgili kendi aralarında değerlendirmede bulunmalarını ve durumların altında yer alan soruları cevaplayarak seçtikleri grup sözcüsü aracılığıyla cevapları arkadaşları ile paylaşmalarını söyleyiniz.

1

Derya ödevlerini tamamlamak için kütüphaneden ödünç birkaç kitap almıştır. Kitapları iade edeceği gün geldiğinde birini evde unutmuştur. Derya'nın küçük kardeşi Nihat kitapla oynarken yanlışlıkla kitabın sayfalarından birkaçını yırtmıştır.

Sorular

- Derya'nın yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız? Neden?
- Durumu emanet ve dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.
- Yaşanan durumda Derya'ya hangi tavsiyelerde bulunmak istersiniz?

2

Murat, askere giderken çok sevdiği saatini arkadaşı Cihan'a saklaması için emanet etmiştir. Cihan, saati birkaç ay saklamış ve emanet olduğu için kullanmamıştır. Bir gün arkadaşlarıyla buluşmaya giderken saati takmış ve kaybetmiştir.

Sorular

- Cihan'ın yerinde olsaydınız Murat'a nasıl bir açıklama yapardınız?
- Durumu emanet ve dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.
- Yaşanan durumda Cihan'a hangi tavsiyelerde bulunmak istersiniz?

3

Tatile giden Elif, çiçeklerini komşusu Betül'e emanet etmiştir. Betül'ün düzenli olarak çiçekleri sulaması gerekmektedir. İlk haftalar çiçeklere çok iyi bakan Betül, yoğun giden iş hayatı nedeniyle bir süre sonra çiçekleri sulamayı unutmuştur.

Sorular

- Betül'ün yerinde olsaydınız komşunuza nasıl bir açıklama yapardınız?
- Durumu emanet ve dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.
- Yaşanan durumda Betül'e hangi tavsiyelerde bulunmak istersiniz?

EMANETE RİAYET ETMEK

2

Sınıf İçi Etkinlik

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Her bireyin emanet bilincine sahip olması gerektiğini bilirim.		
Emanete riayet etmenin önemini kavrarım.		
Dürüst bir bireyin emanete sahip çıkma konusunda özen göstermesi gerektiğini fark ederim.		
Zorluklar karşısında doğru olanı söylemekten ve yapmaktan vazgeçmemem gerektiğini bilirim.		
Sözler ve davranışlar arasında tutarlılık olmasına değer veririm.		

Etkinliğin Amacı	Söz ve davranışların vicdani sorumluluğunu hissedebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin söz ve davranışlarının sorumluluğunu alabilmeleri, söz ve davranışlarının bireysel ve toplumsal sonuçlarının vicdani sorumluluğunu hissedebilmeleri için geliştirilmiştir. Metin okunarak soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Öğrencilerin "Vicdan, vicdani sorumluluk deyince aklınıza neler geliyor?" sorusunu sınıfça tartışarak cevaplamalarını sağlayınız.
- Haber metnini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Metinden hareketle öğrencilerin verilen soruları cevaplamasını sağlayınız.

Görsel 1

ASILSIZ İHBARLAR İÇİN AHLAKİ VE VİCDANİ SORUMLULUK ÇAĞRISI

Merkez Müdürü İzzet Gebelek, AA muhabirine, 112 Acil Çağrı Merkezinin itfaiye, sağlık, AFAD, emniyet, jandarma ve orman birimleriyle hizmet verdiğini söyledi.

Merkeze gelen çağrılara göre ilgili birimlerin ekipleri olay yerine sevkettiğini belirten Gebelek, 2021 yılında merkeze 487 bin çağrı geldiğini aktardı. Gebelek, bu çağrılarının yüzde 46'sının gereksiz ve asılsız olduğunu belirterek bu durumun personel ve kamu kaynaklarının etkili ve verimli kullanılmasını engellediğini vurguladı.

Ahlaki ve vicdani sorumluluk çağrısı

Asılsız ihbarların olası önemli olaylara gitmeyi geciktirebileceğine dikkati çeken Gebelek, şunları kaydetti:

"Geçtiğimiz yıl bir ilçemizden fabrika işçilerini taşıyan servis aracına trenin çarptığı yönünde ihbar aldık. Hemen bölgeye gerekli tüm ekiplerin sevkini sağladık. Olay yerine giden ekipler, ihbarın asılsız olduğunu öğrenerek istasyonlarına dönüş yaptı. Bu süreçte o bölgede gerçek bir olay olduğunda, asılsız ihbara sevk edilen ekiplerin bu bölgeye sevkini geciktirecek ve daha fazla can ve mal kaybına sebebiyet verecektir. Merkezimize asılsız ihbarda bulunan ve gereksiz arayan kişilere Kabahatler Kanunu uyarınca idari para cezası uygulanmakta ve Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmaktadır. Merkezimizi gereksiz arayan ve asılsız ihbarda bulunan vatandaşlarımızı ahlaki ve vicdani sorumluluğa davet ediyorum."

<https://www.aa.com.tr/tr/gundem/asilsiz-ihbarlar-icin-ahlaki-ve-vicdani-sorumluluk-cagrisi/2468121>

- Haberde bahsedilen yere giden görevli siz olsaydınız neler hissederdiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- Acil bir durumda 112'yi aradığınızda ekiplerin bir ihbar için merkezden ayrıldığını ve bu ihbarın da asılsız olduğunu öğrendeniz neler hissederdiniz?
- Kamu personel ve kaynaklarının verimli kullanılabilmesi için neler yapılmalıdır? Açıklayınız.
- Haberde asılsız ihbarda bulunan kişilere idari para cezası uygulandığından bahsedildiği hâlde %46 oranında asılsız ihbar alındığı söyleniyor. Bu oranın düşürülmesi için hangi çalışmalar yapılmalıdır? Tartışınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Söz ve davranışların tutarlı olması gerektiğine inanırım.		
İnsanları yanlış yönlendirmenin telafi edilmez durumlara yol açabileceğinin farkına varırım.		
Kamu kişi ya da kurumlarının gereksiz yere meşgul edilmesinin vicdani bir sorumluluk gerektirdiğini savunurum.		
Kamu kurumlarını gereksiz yere meşgul etmenin insan haklarına aykırı olduğunu bilirim.		
Söz ve davranışlarımın maddi ve manevi sorumluluğunu üstlenirim.		

Etkinliğin Amacı	Dürüst olmanın insan hayatı üzerindeki etkilerini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin çevreleriyle uyum içerisinde yaşayabilmeleri için dürüstlük değerinin önemini fark edebilmeleri üzerinedir. Örnek metin etkileşimli tahtada açılır, öğrencilerden metni okumaları ve etkinliğe katılmaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıda verilen soruyu öğrencilerin cevaplamasını isteyiniz.

a) *Papucu dama atılmak* deyimini size ne ifade ediyor? Dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.

2. Aşağıdaki metni etkileşimli tahtadan açınız, öğrencilerden metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

PABUCU DAMA ATILMAK

Günümüzde kullandığımız pek çok deyim bir ortaya çıkış hikâyesi vardır. Her deyim kendi içerisinde bir başka tarihi, bir başka yaşanmışlığı barındırır. Zamanla özelliğini, değerini kaybeden, artık değersiz kabul edilen bir şey için kullandığımız "pabucunu dama atmak" deyimini de bunlardan biridir. Ahilik geleneğinde her meslek teşkilatı; kendi içerisindeki meslek dalını düzenler, kanunları ve yöntemleri belirler, esnafı denetlerdi. Esnaf ile kethüda arasında "yiğitbaşı" denilen bilirkişi konumunda bir esnaf temsilcisi bulunur, sanatında hile yapan olursa yiğitbaşı tarafından tespit edilerek kethüdaya bildirilir ve gerekli işlemler yapılırdı. Mesleki ahlak ilkeleri ile çalışılan o dönemlerde hile ve kandırma çok sık görülme-yen bir olaydı. Fakat her türlü şikâyete açık bir meslek grubu olan ayakkabıcılıkta, ayakkabıların çabuk eskimesinin üretim hatasından mı imalat hilesinden mi kaynaklandığı araştırılırdı. Kethüda, çarıkçılar yiğitbaşını çağırıp denetlemeler yaptırırdı. Eğer bir imalat hilesi var ise ayakkabının ustası çağırılır; esnafın ileri gelenleri, yiğitbaşı ve diğer meslek temsilcileri huzurunda kethüda tarafından uyarılır; sattığı ürünün parası alıcıya iade edilirdi. Şikâyet konusu olan ayakkabı ise bir daha kullanılmamak üzere dama atılırdı. Ayakkabının dama atılması bir esnaf için en büyük utanç sebebi sayılırdı. Dama atılan ayakkabı ustasının mesleki itibarı yok olur, müşterisi azalırdı. Bu uygulama tüm esnaf grupları için bir genelleme olup birisi hakkında "Pabucu dama atıldı." denilince kişinin artık o meslekten para kazanması zor bir hâle gelirdi. Ayrıca bu geleneğin Ahi Evran'dan kalma olduğu, daha o zamanlarda hatalı ürün satan esnafın Ahi şeyhi tarafından meclisten çıkarılıp pabucunun dama atıldığı ve evine yalın ayak gönderildiği de rivayet edilir. Esnaf için utanç verici bir durum olan ve gündelik hayatımızda kullandığımız "pabucu dama atılmak" deyimini böyle ortaya çıkmıştır.

https://esnafkoop.ticaret.gov.tr/data/619cf34813b8768f14ee21b7/Ahiname_14_031221.pdf
(Düzenlenmiştir.)

a) Sizce dürüstlük nedir? Dürüst insanlar hangi nitelikleri taşır?

.....

.....

.....

.....

.....

b) Doğru sözlü olmak neden önemlidir? Kendi hayatınızdan örneklerle açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

c) Bir gün Hz. Muhammed'e (s.a.v.) "İnsanların hangisi daha faziletlidir?" diye sorulmuş. O da "Temiz kalpli, doğru sözlü olan herkes." buyurmuştur (1). Buna göre doğru sözlü olmanın insana katkıları nelerdir? Tartışınız.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Öğrencilerinizden çevrelerinde dürüst olarak nitelendirdikleri kişileri ve bu kişileri neden dürüst olarak nitelendirdiklerini söylemelerini isteyiniz.

..... çok dürüst bir insandır. Çünkü

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

..... çok dürüst bir insandır. Çünkü

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Görseli etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerinizden görseli incelemelerini isteyiniz. Görselde anlatılan olayla karşılaşılması hâlinde yapılması ve yapılmaması gerekenlerle ilgili düşüncelerini sınıf arkadaşlarıyla paylaşmalarına rehberlik ediniz.

Görsel 2

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

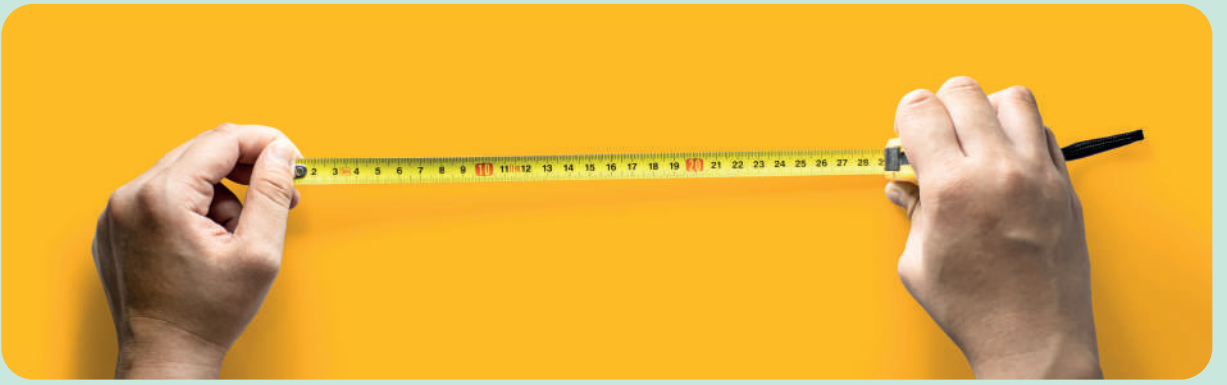
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğru söylemenin ve dürüst olmanın insan hayatı üzerindeki etkilerini fark edebilirim.		
Sonuçları ne olursa olsun her koşulda dürüst davranışlar sergileyebilirim.		
Dürüst bir yaşam sergilemek için yapmam gereken davranışları benimserim.		
İnsan ilişkilerinde dürüst olmanın önemini bilirim.		
İşini iyi yapmanın dürüstlüğün bir parçası olduğunu düşünürüm.		

Etkinliğin Amacı	Verdiğin sözü tutmanın zorlaştığı durumlarda alınan kararları dürüstlük açısından değerlendirebilme.
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin sözleri ve davranışları arasında tutarlılık sergileyebilmeleri, zorluklar karşısında doğruluktan ayrılmamaları ve verdikleri sözleri yerine getirmelerinin önemini kavrayabilmeleri için geliştirilmiştir. Metin öğrencilere okutulur, örnek durum etkinliği uygulanır. Öğrencilerden soruları cevaplamaları ve kontrol listesini doldurmaları istenir.
Araç Gereç	Etkileşimli tahta, sandalye.
Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilere okutunuz.

Görsel 1

NASIL ÖLÇERSİNİZ?

En dürüst kişi de en sahtekâr kişi de dürüstlüğü, doğruluğun ve verilen sözü tutmanın güzelliğinden, öneminden bahseder ancak "Lafla peynir gemisi yürümez." demiş büyükler. Acaba cisimlerin uzunluk veya ağırlığının ölçülebilmesi gibi dürüstlük de ölçülebilir mi? Kişinin dürüstlüğü sözünün ve özünün bir olmasıyla, verdiği sözleri yerine getirmesiyle ve davranışlarının insanlara güven vermesiyle ölçülebilir. Bununla birlikte hayatta bazı şeyleri siyah-beyaz gibi net olarak ayırt etmek kolay olmayabilir. Bazen başlangıçta samimiyetle verilen sözler bazı engellerden dolayı yerine getirilemeyebilir. Peki, bu durumları nasıl değerlendirmek lazım? Verilen sözü yerine getirememek hangi durumlarda hoş karşılanabilir ve hangi durumlarda kınanır? Böyle durumlarda esnek davranmanın sınırları nelerdir? Bu konular üzerinde biraz kafa yormak için birkaç örnek duruma göz atmaya ne dersiniz?

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- Verilen durumlar için "Sıcak Sandalye" tekniğini uygulayınız. Örnek durumları sırasıyla tahtaya yansıtınız ve öğrencilere okutunuz. Her bir durum için gönüllü öğrencileri tahtaya çağırıp birer sandalyeye oturtunuz ve örnek durumlarda geçen karakterlerin yerlerine kendilerini koyarak duygu ve düşüncelerini ifade etmelerini isteyiniz.
- Sandalyedeki öğrencinin verilen durum karşısında aldığı kararı, sınıftaki diğer öğrencilerin yorumlamalarını isteyiniz. Örnek durumu tüm sınıfın tartışmasına açınız.

Ayla, yazar olmak isteyen bir lise öğrencisidir. Babası ise Ayla'nın da kendisi gibi doktor olmasını istemektedir. Bu konuda Ayla'yı ikna eder ve Ayla'dan doktor olma konusunda söz alır. Ayla Tıp Fakültesine gider. Hiç istemediği bir alan olduğu için başarısız olur. Babası ise sürekli kendisine verdiği sözü hatırlatıp Ayla'yı bu konuda zorlamaktadır. Ayla verdiği sözün altında ezilmektedir.

Örnek Durum-1

Görsel 2

Yerinde Olsaydım	Ne Hissederdim?	Ne Yapardım?	Kararı Nasıl Savunurum?	Yapılması Doğru Olan Nedir?
Ayla				
Ayla'nın Babası				

SÖZLERİ TUTMAK ZORLAŞINCA

5

Derslerine çok çalışın ama bir o kadar da zorlanan Zeynep, pazartesi günü yapılacak sınav için arkadaşı Ezgi ile birlikte çalışmak ister. Zeynep ve Ezgi hafta sonu kütüphanede buluşup sınava birlikte çalışmak için sözleşir. Zeynep anlaştıkları vakitte kütüphaneye gelir fakat uzun süre beklemesine rağmen Ezgi gelmez. Zeynep aradığında Ezgi, olumsuz hava koşullarından dolayı babasının kendisine izin vermediğini söyler. Zeynep ise Ezgi'nin bu konuda desteğine ihtiyacı olduğunu ve gelmemesi durumunda sınavdan çok düşük not alacağını düşünmektedir.

Örnek Durum-2

Görsel 3

Yerinde Olsaydım	Ne Hissederdim?	Ne Yapardım?	Kararı Nasıl Savunurum?	Doğru Olan Nedir?
Zeynep				
Ezgi				
Ezgi'nin Babası				

Sınıf İçi Etkinlik

5

SÖZLERİ TUTMAK
ZORLAŞINCA

DÜRÜSTLÜK

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Söz vermenin birtakım yükümlülükler getirdiğini bilirim.		
Söz vermeden önce etrafıca düşünmenin önemini bilirim.		
Verdiğim sözleri yerine getiririm.		
Verilen sözü yerine getirme konusunda karşılaşılan sorunlara çözümler üretirim.		
Verilen sözü yerine getirmenin dürüstlüğün bir sonucu olduğunu savunurum.		
Kendilerine söz verilen ve hayal kırıklığına uğrayan kişilerin duygularını anlarım.		

Etkinliğin Amacı	Dürüstlüğü birey ve topluma kazandırdıklarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin dürüstlüğü birey ve toplum üzerindeki olumlu etkilerini fark edebilmeleri için hazırlanmıştır. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Metin okunur. Öğrencilerden verilen soruları cevaplamaları ve kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını sağlayınız.

Görsel 1

ENDONEZYA İSLAM'I NEDEN SEÇTİ?

Endonezyalıların İslam'la bu kadar erken tanışmasının sebebinin Müslüman bir kumaş tüccarının dürüstlüğü olduğu söylenir. Endonezya'ya yerleşen ve ticaretini orada sürdüren Müslüman tüccar, bir gün iş yerine geç gelir ve dükkânını emanet ettiği çirağının hayli kârlı bir satış yaptığını görür. Ancak çirağının metresi 5 akçe olan kumaşı 10 akçeden sattığını öğrenir. Bunun üzerine çirağından satış yaptığı kişiyi bulmasını ister (...). Çırak satış yaptığı müşteriyi çok geçmeden bulur ve dükkâna davet eder. Tüccar durumu müşteriye izah ederek kendisinden helallik istedikten sonra fazladan alınan 5 akçeyi de uzatır. Çok geçmeden bu olay ülkede dilden dile dolaşmaya başlar ve kralın kulağına kadar gider. Tüccarı huzuruna davet eden kral, bu dürüstlüğüne neye borçlu olduğunu sorar. Tüccarsa sadece dininin emirleri gereği, kul hakkını gözetmediği için bunları yaptığını söyler ve kralın İslam hakkındaki soruları peş peşe gelmeye başlar. O güne dek böyle bir dinin varlığından haberdar olmayan kral olaydan etkilenir ve kısa sürede Müslüman olmaya karar verir. Halkı da yavaş yavaş onu takip eder.

Abdulkerim Tanrikulu, Lisan-ı Hal ile Davet

http://isamveri.org/pdfdrq/D287786/2021/2021_TANRIKLU.pdf

(Düzenlenmiştir.)

- Tüccarın yerinde olsaydınız tezgâhtarın bu davranışı karşısında nasıl bir tutum sergilerdiniz? Neden?
- Kumaşları satın alan kişi siz olsaydınız tüccarın fazla parayı iade etmesi karşısında ne hissederdiniz? Açıklayınız.
- Tüccarın dürüst olması kelebek etkisini nasıl oluşturmuş olabilir? Tartışınız.
- Dürüst ve doğru sözlü olmak ailenizde, sınıfınızda ve çevrenizdeki ilişkilerde size neler kazandırır? Örneklerle açıklayınız.
- Dürüstlüğü olmadığı bir dünya nasıl olurdu? Gereçleriyle açıklayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüst olmanın bireye ve topluma sağlayacağı yararları ayırt ederim.		
Dürüst olmanın iç huzuru ve mutluluğu yakalamanın araçlarından biri olduğuna inanırım.		
Dürüst kişilerin saygıyı hak ettiklerini düşünürüm.		
Dürüst bir yaşam sürmek için yapılması gereken davranışları benimserim.		
Sözleri ve davranışları arasında tutarlılık olan kişilere değer veririm.		

Etkinliğin Amacı	Dürüstlüğün tüm meslek dallarında uyulması gereken ahlaki bir yükümlülük olduğunu kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin iş hayatında dürüstlük değerinin önemini fark etmeleri ve bireysel-toplumsal ilişkilere etkisini değerlendirebilmeleri amacıyla geliştirilmiştir. Öğrencilere soru sorularak etkinliğe giriş yapılır. Öğrencilerden konuya ilişkin cevaplar alındıktan sonra verilen metin etkileşimli tahtadan açılır ve öğrencilerin bu metni okuması sağlanır. Öğrencilerin soruları yanıtlaması istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Aşağıdaki soruyu öğrencilere yöneltiniz ve cevaplamalarını sağlayınız.
 - Kişilerin iş yaşamında dürüst davranmasının birey ve toplum için önemi nedir? Farklı meslek dallarından örnekler vererek açıklayınız.
- Aşağıda verilen metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Metinden hareketle soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

AHİLİKTE İŞ AHLAKI VE GÖRGÜ KURALLARI

Ahîlik, sınıf ve menfaat çatışmasının olmadığı, aksine iç huzur ve sosyal barışın sağlandığı bir toplum yapısının şekillenmesinde önemli bir işlev ve tarihî bir rol üstlenmiştir. Bireysel bağlamda ise Ahilik; kendisiyle ve içinde yaşadığı toplumla barışık, yetenekli, mesleki ve sosyal becerileri gelişmiş, toplumsal kuralları ve değerleri benimsemiş, davranışlarında ölçülü, sağlam karakterli bireyler yetiştiren köklü bir sistemin adıdır.

(...)

Ahîlik ahlakıyla yetişmiş Osmanlı esnaf ve sanatkârında doğruluk, dürüstlük ve güvenilirlik esastı. Hileli satışa kesinlikle müsaade edilmezdi. Örneğin yabancı bir kumaş taciri Osmanlı ülkesine gelerek bir kumaş imalathanesinin mallarını beğenip hepsini almak ister. Mal sahibinin kumaş toplarını denkleken bir top kumaşı ayırdığını görür. Bu hareketinin sebebini sorar. Osmanlı esnafı "Onu sana veremem, kusurludur." cevabını verince yabancı tacir "Ziyanı yok, önemli değil." der. Buna rağmen Osmanlı esnafı o kumaş topunu vermemekte direterek "Ben malımın kusurlu olduğunu söyledim, biliyorsunuz. Fakat siz onu kendi memleketinizde satarken müşterileriniz benim bunları size söylemiş olduğumu bilmeyecekler. Böylece de müşterilerinize kusurlu mal satmış olacağım. Neticede Osmanlının gururu, şeref ve haysiyeti rencide olacak, bizi de hilekâr sanacaklar. Onun için bu sakat topu asla size veremem." der.

Kasım Tatlıoğlu, Bir Kavram Olarak Ahilik: Sosyal Psikolojik Bir Yaklaşım (Düzenlenmiştir.)

- Yabancı tüccarın yerinde olsaydınız Osmanlı esnafının tutumunu nasıl değerlendirirdiniz? Osmanlı esnafıyla ticaret yapmaya devam eder miydiniz? Niçin?
- Osmanlı esnafının sergilemiş olduğu tavırda Ahîlik anlayışının etkileri var mıdır? Gerekçelendirerek açıklayınız.
- Osmanlı esnafının yabancı tüccara kusurlu kumaşını vermemek konusunda sunduğu gerekçelerden yola çıkarak günümüzdeki esnaf ilişkilerini değerlendiriniz.
- Ahîlik teşkilatının ticaretle dürüstlük değerini esas almasını ticari ahlak bağlamında değerlendiriniz.
- Ahîliğin "Ahî eline, beline, diline sahip olacaktır." ilkesini dürüstlük değeri bağlamında değerlendiriniz.
- Hz. Muhammed (s.a.v) "Dürüst ve güvenilir tüccar; peygamberler, siddîklar (dosdoğru kimseler) ve şehitlerle beraberdir." (1) şeklinde buyurmuştur. Bu hadis bağlamında meslek sahiplerinin dürüst davranmalarının önemini bireysel ve toplumsal açıdan değerlendiriniz.

Bireysel

Toplumsal

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüstlüğün sosyal yaşamdaki önemini bilirim.		
Dürüstlüğün her meslek için önemli olduğunu savunurum.		
Dürüstlüğün insana güven ve saygınlık kazandıran ahlaki bir değer olduğunu düşünürüm.		
Dürüstlüğün toplumsal güveni artırdığını kabul ederim.		
Dürüst olmak için nelere dikkat etmem gerektiğini bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Verilen sözü yerine getirmenin veya getirmemenin muhtemel sonuçlarını öngörebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sözleri ve davranışları arasında tutarlılık olması gerektiğini fark edebilmeleri üzerinedir. Verilen metin öğrencilere okunur. "Ya Sonra" etkinliğinde örnek durumlar aracılığıyla öğrencilerin verilen durumların devamını getirmesi sağlanır. Öğrencilerden olumlu ve olumsuz olaylar zinciri oluşturmaları istenir. Tutulan veya tutulmayan bir sözün beklenmedik büyük sonuçlar doğurabileceğinin anlaşılması amaçlanır. Etkinlik tamamlandıktan sonra kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni öğrencilere okuyunuz.

KÜÇÜK SÖZLER BÜYÜRSE

İnsanın ortaya koymuş olduğu söz ve davranışların sonuçları büyük etkiler meydana getirmektedir. İnsanın ağızından çıkan sözler bazen çok geniş alanlarda büyük etkiler oluşturabilir. Verilen bir sözün yerine getirilmesi hayal edilemeyecek kadar büyük faydalar ortaya çıkarabilir ya da yerine getirilmeyen bir söz yüzünden akla gelmeyecek olumsuz sonuçlar doğabilir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

2. Her durum için altı gönüllü öğrenci seçiniz. Üç öğrencinin olumlu, üç öğrencinin de olumsuz olaylar zinciri kurgulayarak verilen durumları devam ettirmelerini sağlayınız.

Takım hocası takımda yedek kaleci olan Ali'yi gösterdiği performanstan dolayı sonraki maçta oynatacağına dair söz verir. Beklenen maç geldiğinde takımın maçı çok iyi götürdüğünü gören takım hocası iyi gidişatı bozmamak için Ali'yi oyuna sokma konusunda tereddüt yaşar. Ya sonra ne olur?

Örnek Durum-1

Ya Sonra

Olumlu Yordama

Birinci Öğrenci:
İkinci Öğrenci:
Üçüncü Öğrenci:

Olumsuz Yordama

Birinci Öğrenci:
İkinci Öğrenci:
Üçüncü Öğrenci:

Sınıf İçi Etkinlik

8

SÖZ VE ÖTESİ

Seda Hanım arabası için genel ağa satış ilanı verir. Verdiği ilan üzerine bir müşteri arar ve fiyat konusunda anlaşılır. Uzak bir şehirde yaşamakta olan müşteri, işlerinden dolayı arabayı bir hafta sonra almaya geleceğini söyler ve Seda Hanım da bunu kabul eder ancak yapılan pazarlıktan iki gün sonra araba fiyatlarında ani artış olur. Arayan birçok farklı müşteri Seda Hanım'a arabası için çok daha yüksek fiyatlar teklif eder. Seda Hanım verdiği söz ile ilgili ikilem yaşar. Ya sonra ne olur?

Örnek Durum-2

Babası ehliyetini yeni alan Kenan'dan tecrübe kazanana kadar trafiğe yalnız çıkmayacağına dair söz almıştır. Kendisinin yeterli bir tecrübeye sahip olduğunu düşünen Kenan, babasının şehir dışında olduğu bir gün arkadaşlarıyla buluşmaya arabayla gitmek ister. Kenan eğlenceye hem arabasıyla gitmek ister hem de arabayı yalnız kullanabildiğini arkadaşlarına göstermek ister. Diğer taraftan da babasının yalnız başına araba kullanabileceğine dair onayını almadığı için verdiği söz aklından hiç çıkmaz. Ya sonra ne olur?

Örnek Durum-3

Olumlu Yordama

Birinci Öğrenci:

İkinci Öğrenci:

Üçüncü Öğrenci:

Olumsuz Yordama

Birinci Öğrenci:

İkinci Öğrenci:

Üçüncü Öğrenci:

Olumlu Yordama

Birinci Öğrenci:

İkinci Öğrenci:

Üçüncü Öğrenci:

Olumsuz Yordama

Birinci Öğrenci:

İkinci Öğrenci:

Üçüncü Öğrenci:

3. Etkinliğin sonunda öğrencilerin duygu ve düşüncelerini almak için aşağıdaki soruları öğrencilere yöneltiniz.

- Verdiğiniz bir sözü yerine getirdiğinizde kendinizi nasıl hissedersiniz? Gerekçeleri ile açıklayınız.*
- Sözünüzü yerine getirdiğiniz için beklemediğiniz güzel bir olay yaşadınız mı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*

- c) *Verdiğiniz bir sözü yerine getiremediğinizde kendinizi nasıl hissedersiniz? Düşüncelerinizi ifade ediniz.*
- ç) *Sözünüzü yerine getiremediğinizde olumsuz bir sonuçla karşılaştınız mı? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*

KONTROL LİSTESİ

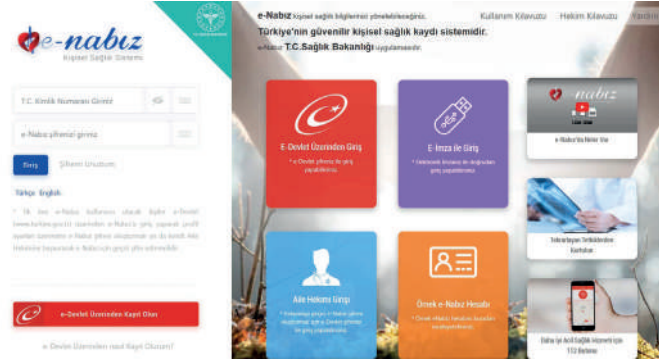
Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Basit davranışların büyük sonuçlar doğurabileceğini bilirim.		
Tutulan veya tutulmayan bir sözün yol açabileceği sonuçlar hakkında öngöründe bulunabilirim.		
Verilen sözü yerine getirmenin güzel sonuçlar meydana getireceğine inanırım.		
Verilen sözde durmamanın yol açabileceği olumsuz sonuçları öngörürüm.		
Verilen sözü yerine getirmenin vicdani sorumluluk gerektirdiğine inanırım.		

Etkinliğin Amacı	Verilen sözü yerine getirebilmenin önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin günlük hayatta söz verme niteliği taşıyan olayları ve verilen sözün yerine getirilmemesi hâlinde ortaya çıkabilecek olumsuzlukları fark etmeleri için hazırlanmıştır. Karekodu verilen video etkileşimli tahtadan izletilir ve soruların öğrenciler tarafından cevaplanması sağlanır. Etkinlik tamamlandıktan sonra kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

Görsel 1

1. Karekodu verilen videoyu etkileşimli tahtada açarak öğrencilere izletiniz. Öğrencilerin izledikleri videodan hareketle soruları cevaplamalarını sağlayınız.

- "Hastaneden randevu alınıp gidilmiyorsa bunda bir yozlaşmanın olduğu anlaşılır." cümlesindeki yozlaşma ile anlatılmak istenen nedir? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- Bu videoda insanları gereksiz yere bekletmek "kul hakkı" bağlamında değerlendirilmektedir. Bu konudaki düşüncelerinizi gerekçeleri ile açıklayınız.
- "Her bir dakikanın önemi var ve her bir dakikanın hesabı var." ifadesiyle anlatılmak istenen nedir? Açıklayınız.
- Hiç söz verip de yerine getiremediğiniz oldu mu? Olduysa bu durumda neler hissettiniz? Açıklayınız.
- Arkadaşınızın söz verip de vaktinde randevusuna gelmemesi size neler hissettirir? Açıklayınız.
- Söz verirken nelere dikkat edilmelidir? Örnek vererek açıklayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sözler ile davranışlar arasında tutarlı olunması gerektiğini savunurum.		
Arkadaşlarımı verilen sözleri yerine getirmeleri konusunda teşvik ederim.		
Zorluklar karşısında doğruyu söylemekten ve yapmaktan vazgeçmem.		
Verdiğim sözün vicdani sorumluluğunu üstlenirim.		
Bireylerin dürüst olmasının ya da olmamasının toplum üzerindeki etkilerini fark ederim.		

Etkinliğin Amacı	Dürüst tutum ve davranışların toplumsal hayattaki önemini açıklayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin dürüst olmanın bireysel ve toplumsal hayata etkisini fark edebilmeleri için hazırlanmıştır. Örnek olay çerçevesinde ortaya çıkabilecek durumlar açıklanır. Söz konusu olay ve durumlardan yola çıkılarak öğrencilerin çözümler üretmesi, şartlara uygun davranışlar belirlemesi istenir. Etkinlik sonunda kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Örnek olayı öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerden kendilerini mağaza sahibinin yerine koyarak müşteriye cevap yazmalarını isteyiniz.

Görsel 1

ÖRNEK OLAY

Genel ağ üzerinden satış yapan bir giyim mağazasından alışveriş yapan müşterilerden bazıları, satın aldıkları ürünleri iade etmiştir. O gün mağazaya iade olarak gelen ürünlerin iade formu incelendiğinde müşterinin satın aldığı ürünleri iade etme nedeni olarak şunlar belirtilmiştir:

1. Birinci ürün beğenilmediği için iade edilmiştir ve para iadesi talep edilmektedir.
2. İkinci ürün beğenilmiş ancak ürünün başka bir beden ve renkte olanı istenmektedir.
3. Üçüncü ürün, kusurlu (defolu) olduğu gerekçesiyle iade edilmiştir ve değiştirilmesi istenmektedir.

İlk ürün için yapılan incelemede ürünün tanıtımının yapıldığı genel ağ içeriği gözden geçirilmiş ve ürün tanıtımının elektronik ticaret standartlarına uygun nitelikte yapıldığı, ürünün tanıtımında eksiklik olarak değerlendirilecek bir durumun olmadığı belirlenmiştir.

İkinci ürün için yapılan incelemede ürünün beden ölçülerinin açıklayıcı ve anlaşılır bir şekilde katalogta tanıtıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca depo dökümü kontrol edilmiş ve bu ürünün elde kalan son ürün olduğu, ürünün başka beden ve renklerinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Üçüncü ürün için gereken inceleme dikkatli bir şekilde yapılmış ve üründe firma kaynaklı hiçbir hata bulunmadığı tespit edilmiştir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

2. Okuduğunuz örnek olaydan hareketle öğrencilerin soruları cevaplamasını sağlayınız.

- a) *Sizce müşteriler, ürün iade taleplerinde dürüst davranmış mıdır? Sizi bu düşüncelere yönlendiren nedenleri belirtiniz.*

1. Müşteri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Müşteri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Müşteri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- b) *Mağaza sahibi siz olsanız ürünler için talep edilenler doğrultusunda nasıl hareket edersiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- c) *Bir mağazada hangi özelliklerin bulunması müşterilerin o mağazaya güven duygusunu artırır?*
- ç) *Herhangi bir mağazadan alışveriş yaptığınızda memnun kalmadığınız bir ürünün değiştirilmesi talebiniz reddedilseydi neler hissederdiniz? Böylesi bir durumda aynı mağazadan tekrar alışveriş yapıp yapmayacağınıza dair düşüncelerinizi nedenleri ile belirtiniz.*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüstüğün insan ilişkilerindeki önemini bilirim.		
Farklı bağlam ve durumlara göre dürüstlük ilkesi üzerine nasıl bir tutum sergileyebileceğimi belirleyebilirim.		
Dürüstüğün güven ve saygınlık kazandıran bir değer olduğunu düşünürüm.		
Gerçeği çarpıtmadan ve değiştirmeden ifade ederim.		
Sonucu aleyhime de olsa doğru olanı yapmaktan vazgeçmem.		

Etkinliğin Amacı	Dürüstlük değerinin bireyler için önemini fark edebilmek.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sorunların çözümünde dürüst davranmanın önemini fark edebilmeleri için geliştirilmiştir. Bilgi grafiği etkileşimli tahtada açılarak öğrencilerden incelemeleri ve soruları cevaplamaları istenir. Örnek olaylar öğrencilere okunur ve öğrencilerin soruları cevaplamaları sağlanır. Kontrol listesinin doldurulmasına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okuyunuz. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

İstiklal Şairi: **MEHMET ÂKİF ERSOY**

Şiirlerinde millî ve manevî duyguları ön plana çıkaran İstiklal şairinin "Asım'ın nesli" tanımlaması, hâlen kanaat önderleri tarafından ideal bir gençlik ifadesi olarak kullanılmaya devam ediyor.

Türk toplumunda dürüstlük deyince akla gelen isimlerden biridir Mehmet Âkif Ersoy. İyiliği coşturan, kötülüğü durduran, şiirin ustası, bütün Türkiye'nin ayakta dinlediği İstiklal Marşı'nın şairi Mehmet Akif Anadolu insanının dürüstlük antıdır.

1873
20 Aralık'ta İstanbul'da dünyaya geldi.

1885
Rüştiyeyi bitirdikten sonra dönemin gözde okullarından Mülkiye İdadisine kaydoldu.

1888-1889
Babasını kaybetti. Ertesi yıl büyük Fatih yangınında evleri yok olunca ailesi maddî açıdan zor durumda kaldı.

1893
• Bilinen ilk matbu eseri "Hazine-i Fünun" mecmuasında yayımlanan bir gazel oldu.
• Mülkiye İdadisini bırakarak başladığı "Ziraat ve Baytar Mektebi"nde baytarlık bölümünü birincilikle bitirdi.

1908
İlk sayısı 27 Ağustos'ta yayımlanan "Sırat-ı Müstakim" dergisinin başyazarı oldu.

1911
1911'de "Safahat"ın ilk bölümü, 1912'de "Süleymaniye Kürsüsünde" eseri yayımlandı. "Hakkın Sesleri" adlı üçüncü bölümü 1913'te kaleme alan Ersoy, "Fatih Kürsüsünde" isimli eserini ise 1914'te yazdı.

1920
Burdur Mebusu olarak Birinci Büyük Millet Meclisine seçildi.

1921
• Ankara Taceddin Dergâhı'na yerleşti.
• İstiklal Marşı yarışmasına 500 lira ödül verileceği için katılmayan şair, yakın çevresinin ısrarı üzerine "millî şiir"i yazmayı kabul etti.

- 1 Mart'ta başkanlığını Mustafa Kemal Atatürk'ün yaptığı Meclis görüşmelerinde İstiklal Marşı, elemelerden kalan son 6 şiirle birlikte Meclisin seçimine sunuldu.
- Hamdullah Suphi Bey'in kürsüden okuduğu, Atatürk'ün "Bu marş, bizim inkılabımızın ruhuunu anlatır." dediği İstiklal Marşı; 12 Mart'ta "Millî Marş" olarak kabul edildi.
- Ersoy, ödül olarak verilen 500 lirayı hayır kurumuna bağışladı. Milli şair, İstiklal Marşı'nı Türk milletine armağan ettiği için Safahat adlı kitabına almadı.
- Kurtuluş Savaşı ve zafer sonrası uzunca bir süre Mısır'da yaşayan ve orada Türkçe dersleri veren Ersoy; 17 Haziran'da tedavi için İstanbul'a döndü.
- 27 Aralık'ta Beyoğlu'ndaki Mısır Apartmanı'nda hayata gözlerini yumdu.

Sınıf İçi Etkinlik

11

DÜRÜSTLÜK ABİDESİ
MEHMET ÂKİF

a) Mehmet Âkif Ersoy'un hayatı incelendiğinde onun hangi değerlere sahip olduğu söylenebilir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle ifade ediniz.

2. Aşağıda verilen örnek olayları okuyunuz. Öğrencilerden soruları örnek olaylardan hareketle cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 2

ÖRNEK OLAY-1

Âkif, ölüm dışında hiçbir mazereti kabul etmeyen ve her ne pahasına olursa olsun verdiği sözün arkasında duran bir karakter abidesidir.

"Meşrutiyetin ilk

seneleri, bir cuma, adam boyu kar yağdı. O gün Âkif'in hazzetmediği şeyler işlemedi: araba, tramvay, şimendifer ve vapur... Çapa'daki bizim eve o gün sütçü, ekmeççi gibi adamlar bile gelmediler. Öğle yemeğinden sonra biz hâlâ ekmeççiyi beklerken nihayet kapı çalındı fakat... Âkif Bey gelmişti! Bıyığının yarısı donmuştu. Şaşırdım. Nasıl geldiğine hayret ettim: 'Beylerbeyi'nden nasılsa Beşiktaş'a bir vapur işlemişt'i'. 'Bu kadar mı?' dedim. Tabii ki bu kadardı. Ve tabii ki Beşiktaş'tan Çapa'ya işleyen bir şey yoktu ancak bunu sormaya da lüzum yoktu çünkü Beşiktaş'tan Çapa'ya bu havada insanlar yürüyerek de gelirlerdi. Bu karda, tipide yaya yürünen mesafeye ben şaşıktıkça Âkif de benim hayretime şaşıyordu:

- Gelmemem için kar, tipi kâfi değil, vefat etmem lâzımdı. Çünkü geleceğim diye söz vermiştim.

İnsanların birbirlerine verdikleri sözün bu kadar korkunç bir şey olması o gün beni ürküttü.

- Âkif, dedim; sen eğer verilen sözün mânâsını bu türlü anlıyorsan bana izin ver de ben bu türlü anlamayayım. Benim verdiğim sözün şiddetli bir lodosla bile tahammülü yoktur!

- Ben böyleyim! dedi.

- Ben de böyleyim! dedim.

Muharrem Dayanç, Hatıralar Işığında Mehmet Âkif Ersoy'un Karakteri Şiir, Türklerde Milletçe Bir Tutkudur

ÖRNEK OLAY-2

Söz verme hadisesi, onda samimiyetin en üst noktasındadır. Boş yere konuşmaz, konuşunca da söylediklerinin sonuna kadar arkasında durur. Onun için verilen sözlerin yapılmamasının tek mazereti olabilir: Ölüm.

"Baytar mektebindeyken, sınıf arkadaşı Hasan Efendi ile Âkif o kadar dosttu ki ileride çoluk çocuk sahibi olurlarsa ölenin çocuklarına kalanın bakacağına dair birbirlerine söz vermişlerdir. (Aradan uzun bir zaman geçmiş ve Hasan Efendi ölmüştür. Âkif'in maddi olarak çok sıkıntılı olduğu bir zamanda, beş çocuğuna üç çocuk daha eklenmiştir...) Bundan sonrasını Mithat Cemal şöyle anlatır.

Fakat her seferinde sekiz çocukla sofada aynı kıyamet kopuyordu. Âkif de buna katlanıyordu: Bu üç çocuğun gelişi, Âkif'in çocuklarına da fazla hürriyet vermişti.

Bir cuma, sofada, çocuklardan birinin yanağını, hıncımdan çimdikler gibi sıkarak Âkif'e sordum:

- Kim bu yavrular?

- Misafir çocukları değil, benim çocuklarım! dedi.

Üç beş haftada üç çocuğu nasıl olurdu?

- Hasan Efendi öldü de..."

Muharrem Dayanç, Hatıralar Işığında Mehmet Âkif Ersoy'un Karakteri Şiir, Türklerde Milletçe Bir Tutkudur

Görsel 3

DÜRÜSTLÜK ABİDESİ MEHMET ÂKİF

11

Sınıf İçi Etkinlik

- Mehmet Âkif Ersoy'un bu davranışını dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.*
- Siz benzer bir durum yaşasaydınız Mehmet Âkif Ersoy gibi davranır mıydınız? Düşüncelerinizi kendi hayatınızdan örneklerle açıklayınız.*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
İnsan ilişkilerinde dürüst olmanın önemini bilirim.		
Sözlerimle davranışlarım arasında tutarlı olurum.		
Sözleriyle davranışları arasında tutarlılık bulunan kişilere değer veririm.		
Verdiğim sözleri yerine getiririm.		
Emanete sahip çıkarım.		

Etkinliğin Amacı	Dürüstlüğün toplumsal güvenin gelişmesindeki önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin dürüst bir insanda bulunması gereken özellikleri ve dürüst bir insanın nasıl davranması gerektiğini fark etmeleri için geliştirilmiştir. Metinler etkileşimli tahtada açılarak öğrencilerin okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilere okul içinde bulunan eşyaların konulabileceği bir yeri okul idaresi ile irtibatlı olarak belirlemeleri ve okula duyurmaları görevi verilir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Haber metnini etkileşimli tahtada açınız, öğrencilerin okumasını ve soruları cevaplamasını isteyiniz.

Görsel 1

Paralimpik sporcu, kaybettiği madalyalarına kavuşmayı bekliyor

Portekiz'de düzenlenen Para Yüzme Dünya Şampiyonası'nda 2 ikincilik elde eden ve madalyalarının bulunduğu çantasını Türkiye'ye dönüşte Lizbon'da unutan Sevilay Öztürk, büyük üzüntü yaşıyor.

Kazandığı madalyaların da içinde bulunduğu çantasını, Lizbon'da uçaktan indikten sonra bindiği otobüste unuttuğunu dile getiren Öztürk "Madalyalarımı maalesef kaybettim. Yani çantamdaki her şey kayboldu. Şu an büyükelçilik dâhil olmak üzere herkes bununla uğraşiyor. Madalyamı bulmaya çalışıyorlar. İnşallah bulurlar. Çok üzüldüm. Çünkü maddi olarak bir şey değil ama çok emeğim var. Madalyamı çok istiyorum.

Boynumda madalyamı göremediğim için açıkçası çok üzülüyorum. İnşallah bulunur. İnşallah tekrar boynuma takarım. Bu konuyla ilgilenen yetkililere çok teşekkür ederim." diye konuştu.

<https://www.aa.com.tr/tr/spor/paralimpik-sporcu-kaybettiği-madalyalarına-kavusmayı-bekliyor/2616792>

- a) Bir eşyanızı kaybettiğiniz zaman neler hissedersiniz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) Bir eşyanızı kaybettiğinizi düşündüğünüz yerin çevresi sizin için önemli midir? Neden?
- c) Kaybettiğiniz eşyayı bulan kişi size ulaştırırsa o kişi hakkında neler düşünürsünüz?
- ç) Bulunan bir eşyanın sahibine teslim edilmesini dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.

2. Karekodda verilen kısa filmi öğrencilere izletiniz. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilere okuyunuz.

Görsel 2

YİTİK TAŞI

Yitik taşı, Osmanlı Devleti'nde 3. Murat Han'ın vezirlerinden Mahmut Paşa tarafından yaptırılmıştır. Örneklerinden biri Sivas'taki Kale Cami'nin minaresi altında yer almaktadır. Yitik taşı, çevrede kaybolan eşyaların bulunması için insanlara yardımcı olması açısından önemlidir. Yapıldığı dönemden bu yana, civarda sahipsiz veya kayıp bir eşya bulanlar, bu oyuğun içine bırakmaktadırlar. Adı da bu nedenle "yitik taşı" yani "kayıp taşı" olarak konmuştur.

Eşyasını kaybeden veya herhangi bir şey bulan, yitik taşına gitmektedir. Toplumsal bir yardımseverliği ortaya koymanın yanında, insanların dürüstlüğüne de göstergesi olarak kabul edilmektedir. (...) Ayrıca bu uygulama toplumun birbirine güvenini göstermesi açısından önemlidir.

<https://www.diyaret.tv/yitik-tasi-dayanisma-ve-durustluk-ornegi>

(Düzenlenmiştir.)

- a) Günümüzde kayıp eşyaların bulunması için başvurulmuş kurumlar nelerdir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) Kayıp eşyaların bulunması için çeşitli kuruluşların bulunduğu bir toplum hakkında neler söylenebilir? Neden?

3. Öğrencilere okul içinde yürütmeleri için aşağıdaki görevleri dağıtınız.

GÖREV

Öğrencilerin gününün çoğunu okulda geçirdiği düşünüldüğünde bu zaman diliminde çeşitli eşyaların kaybedilmesi de olası gözükmemektedir. Kaybedilen eşyanın başkası tarafından bulunduğu nereye konulacağını bilen bir öğrenci eşyasını kaybettiğinde büyük bir kaygı yaşar mı? O hâlde okulunuzda kayıp eşyaların bulunduğu bırakılacağı bir yer belirleyin. Bunun için öncelikle okul idaresi ile görüşün. Okul idaresi tarafından belirlenen yerin kayıp eşyalar için ayrıldığını arkadaşlarınıza duyurun. Bu amaç doğrultusunda bir afiş hazırlayabilir, panolara asabilir, sınıflara duyuru yapabilirsiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüst bir insanın nasıl davranması gerektiğini bilirim.		
Dürüst bir davranışı dürüst olmayan davranışlardan ayırım.		
Bulunan bir eşyayı sahibine teslim etmenin dürüstlikle ilgili olduğunu kabul ederim.		
Dürüstlüğüne vicdani bir sorumluluk olduğuna inanırım.		
Dürüst bir yaşam sürmek için gereken davranışları bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Gerçekleri olduğu gibi paylaşmanın bireyin mutluluğuna katkı sağladığını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin dürüst bir insanda bulunması gereken özellikleri ve dürüst bir insanın nasıl davranması gerektiğini fark etmeleri için geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılarak öğrencilerin okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

- Soruları etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin cevaplamalarını isteyiniz.**
 - Sosyal medyada her türlü içeriğin paylaşılması hakkında ne düşünüyorsunuz? Düşüncelerinizi paylaşınız.*
 - Sosyal medya paylaşımları kişilerin gerçek hayatını yansıtır mı? Arkadaşlarınızla tartışınız.*
- Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını sağlayınız. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını isteyiniz.**

Görsel 1

Sosyal medya, insan hayatına sonradan girmesine rağmen insanların vazgeçilmezleri arasındaki yerini almıştır. İnsanların çoğu en az bir sosyal medya aracı kullanmaktadır. Sosyal medyada gün içerisinde yüzlerce video, görsel, bilgi ve haber paylaşılmaktadır. Bu gönderilerin ne kadarı doğru? Ne kadarı gerçeği yansıtmakta? Sosyal medya sitelerindeki insanlar ne kadar dürüst?

İnsanların çoğunun sosyal medya ağı üzerinde kim olduklarını "birebir doğru şekilde" yansıtmadıkları, hayatlarının sıkıcı olmayan yönlerini paylaştıkları, sosyal medyada paylaştıkları kadar aktif bir yaşamlarının olmadığı tespit edilmiştir.

Kendilerini sosyal medyada gerçek bir şekilde ifade eden kişilerin daha mutlu oldukları düşünülmektedir. Gerçek hesaplarında yaşamlarıyla ilgili dürüstçe paylaşım yapan kullanıcıların psikolojik olarak iyi oldukları ve genel olarak daha mutlu bir yaşam sürdürdükleri gözlemlenmektedir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- İnsanların sosyal medyada gerçekleri olduğu gibi yansıtmamasını dürüstlük bağlamında değerlendiriniz.*
- Sosyal medyada dürüst davranmanın birey ve toplum hayatına etkileri neler olabilir? Tartışınız.*
- Sosyal medya paylaşımlarınızda dürüst olduğunuzu düşünüyor musunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.*
- Sosyal medya paylaşımlarında sınırlar ve ölçütler neler olmalıdır? Dürüstlük ve mahremiyet açısından değerlendiriniz.*
- Sosyal medyada paylaştığınız bilgilerin doğru olduğunu düşünüyor musunuz? Bilgi içerikli paylaşımlarınızın doğruluğundan emin olmak için kriterleriniz nelerdir?*

2. Öğrencilerin bilgi grafiğini incelemelerini ve sosyal medyada paylaşım yaparken bilgilerin doğruluğundan emin olmak için neler yapılması gerektiği üzerine düşüncelerini sağlayınız.

Elde ettiğiniz bilgilerin doğruluğundan emin olmak için aşağıdaki doğrulama yöntemlerinden faydalanabilirsiniz.

Görsel 2

Okul Dışı Etkinlik

13

DÜRÜST PAYLAŞIM
TUTARLI YAŞAM

3. Aşağıda verilen görselleri öğrencilerin sosyal medyada dürüstlük bağlamında yorumlamalarını isteyiniz.

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

4. Aşağıda verilen görevi öğrencilerin yerine getirmelerini isteyiniz.

GÖREV

Dürüstlüğün her mecrada olması gerektiğini biliyorsunuz. O hâlde gerçeği yansıtmayan her şeyi hayatınızdan çıkaralım. Sizin için küçük bir liste hazırladık. Bu listeye eklemek istediklerinizi de yazarak görevleri bir hafta boyunca uygulayın. Dürüstlüğün en çok sizi mutlu edeceğini unutmayın.

- Gerçeği yansıtmadığını düşündüğünüz söz ve davranışlardan uzak durun.
- Sosyal medya hesaplarınızı kontrol edin. Gerçeği yansıtmadığını ve mahremiyet sınırlarını aştığını düşündüğünüz her türlü paylaşımı kaldırın ya da değiştirin.
- Daha önceden yanlış bilgiler paylaştığınız kişilerle bilgilerin doğrusunu paylaşınız.
-
-

DÜRÜST PAYLAŞIM TUTARLI YAŞAM

13

Okul Dışı Etkinlik

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dürüst bir yaşam sürmek için yapmam gereken davranışları benimserim.		
Dürüslüğün her mecrada olması gerektiğine inanırım.		
İnsan ilişkilerinde dürüst olmanın önemini bilirim.		
Dürüslüğün vicdani bir sorumluluk olduğuna inanırım.		
Sözleri ile davranışları arasında tutarlılık sergileyen insanlara değer veririm.		